

הלכות לראש השנה לאנשי מד"א – ער"ה תשפ"א

קובץ זה אינו מפרט את כל הלכות ראש השנה, אלא מצביע על מצבים מיוחדים האופייניים לאנשי מד"א, במשמרות וכוננים, ולתת את הפתרונות ההלכתיים.

טעינת מכשירים

השנה חל ראש השנה בימים שבת וראשון. אנשי צוות במשמרת וכוננים בתורנות, חייבים לדאוג שמכשירי הקשר לסוגיהם והמכשירים הסלולריים יהיו טעונים כראוי.

לפיכך, יש לטעון את מכשירי הקשר ואת הטלפונים הסלולריים עד למקסימום בערב החג. מכשירים רבים אינם נשארים טעונים למשך יומיים. לצורך מכשירים אלו, אם הם נדרשים למשמרת / כוננות, יש להכין שעות-שבת-שקע, ולכוון זמני-ניתוק בהתאם ללוח הצפוי. יש לחבר את המטען לשעון זה. במהלך החג והשבת, ניתן לחבר את המכשירים לטעינה במידת הצורך, בשעה שאין מתח בשקע. כ"כ הניתוק יעשה בשעה שאין מתח בשקע. [ניתן להכין את השעון כשכל הזיזים לסירוגין. לאחר חיבור המכשיר, ניתן להסיט את הזיזים שאחרי החיבור הראשון למצב מחובר, למשך הזמן הנדרש לטעינה].

מי שיש ברשותו מטען נייד, טוב יעשה אם יחברו לפני כניסת החג, ובכך יחסוך פעולת טעינה. בעת קריאה, מותר לנתק את המכשיר גם אם כרגע יש מתח בשעון, ראוי לעשות בשינוי, אם הדבר נעשה ללא עיכוב.

תקיעת שופר

השנה תקיעת שופר תהיה רק ביום ראשון, היום השני של ראש השנה.

מצוה לשמוע שופר בראש השנה. לכתחילה יש לשמוע תקיעת שופר ע"פ הסדר הרשום במחזור – תחילה תקיעות דמיושב (שלאחר קריאת התורה), ואח"כ תקיעות על סדר הברכות בתפילת מוסף.

במידת האפשר, יש לתאם את המשמרות (הן עובדי משמרת והן משמרות כוננים שכונתיים וכד') כך שכל אחד יהיה פנוי לתפילה (מי שבמשמרת יתפלל מאוחר, ומחליפו – במניין מוקדם יותר, וכד'). כך תהיה האפשרות לכולם – הן להתפלל כראוי ביום הדין, והן לשמוע תקיעת שופר.

כונן או איש משמרת שהפסיד את התקיעות **בציבור**, יכול לשמוע תקיעות במשך כל היום, עד השקיעה.

מי שהפסיד את התקיעות הראשונות (תקיעות דמיושב), יכול לצאת ידי חובת התקיעות בתקיעות של תפילת המוסף. לפני התחילת התקיעות – יברך "לשמוע קול שופר" ו"שהחיינו", אך יקפיד לשמוע את התקיעות מתחילתן.

מי שידוע שלא יוכל לשמוע תקיעות כסדר, יכין לעצמו שופר, אם הוא יודע לתקוע, או יתאם עם אדם היודע לתקוע שיתקע עבורו כשהיה פנוי ממשמרתו. **יש לזכור לחטא את השופר בעת העברה מאדם לאדם.** [להכין מראש, ספרי].

השומע שופר ביחיד – צריך לשמוע שלושים קולות בלבד (תשר"ת תש"ת תר"ת).

השומע תקיעות ביחידות, רצוי שישמע התקיעות לאחר שעה שלישית (זמנית), [ז"א לאחר השעה 8:45, או 9:30 לדעת הגר"א, בקירוב, יש להתעדכן לפי הלוח המקומי], אם ברור לו שמאוחר יותר תהיה לו אפשרות לשמוע. ביישוב שבו תקעו בשופר מוקדם יותר, יכול גם היחיד לתקוע. בעת צורך, אפשר לתקוע החל מהנץ החמה [30: 6 בערך].

לכתחילה אין לאכול לפני תקיעת שופר. אולם אדם שנמצא במשמרת (הן בתחנה והן כונן), ישתה – וגם יאכל – כפי הצורך, כדי שיוכל למלא את תפקידו במלוא כוחו. אם רוצה לשתות או לטעום אחרי תפילת שחרית – יקדש קידוש היום קודם שיטעם.

נשים אינן חייבות בתקיעת שופר. ואע"פ שנהגו בנות ישראל להדר במצוה זו, אין זו חובה, ובמקום הצורך יכולות שלא לשמוע שופר כלל.

תפילת מוסף

כונן או איש משמרת שהפסיד תפילת מוסף בציבור, יתפלל לכתחילה רק לאחר שעה שלישית [לאחר השעה 8:45 (או 9:30 לדעת הגר"א) בקירוב, יש להתעדכן לפי הלוח המקומי]. וכן לכתחילה לא יאחר להתפלל אחר שעה שביעית, [13: 30 בקירוב, וכנ"ל], אך אם לא התפלל עד סוף שעה שביעית – יכול להתפלל מוסף כל היום.

הפסקה בתפילה, קריאת התורה או תקיעות

מי שנקרא לטפל במקרה של פיקוח נפש [ואף ספק – דינו כפיקוח נפש ודאי] – יצא מיד, גם אם הוא באמצע תפילה, קריאת התורה או התקיעות. גם בעל תוקע, בעל קריאה או בעל תפילה, והוא באמצע התקיעות או הקריאה בתורה, יצא מיידית, ואחר ישלים את התקיעות, הקריאה או התפילה. החכם עיניו בראשו, יש להכין מראש אדם שיחליף את הכונן בעת הצורך.

[לתשומת לב:] אדם שמוכר בציבור כאיש רפואה, עלול להיקרא להגיש עזרה דחופה גם אם אינו בתורנות באופן רשמי, וכידוע – אלו מעשים שבכל יום].

תשליך

מי שלא הספיק לומר תשליך בר"ה, יוכל לאמרו בכל עשרת ימי תשובה.

ברכת שנה טובה, שנת שלום ובריאות, כתיבה וחתימה טובה לכל חברי מד"א בתוך כלל ישראל